

Cyberbezpieczeństwo, prywatność danych i etyka
Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Socjologia Ścieżka Społeczeństwo cyfrowe Jednostka organizacyjna Wydział Filozoficzny Poziom kształcenia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów ogólnoakademicki Obligatoryjność obowiązkowy	Cykl kształcenia 2024/25 Rok realizacji 2024/25 Kod przedmiotu UJ.WFzSOCSCS.22.15973.24 Języki wykładowe polski Dyscypliny Nauki socjologiczne Klasyfikacja ISCED 0314 Socjologia i kulturoznawstwo Kod USOS	
Koordynator przedmiotu	Małgorzata Bogunia-Borowska	
Prowadzący zajęcia	Justyna Kopczyńska	
Okres Semestr 2	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę Forma prowadzenia i godziny zajęć konwersatorium: 15	Liczba punktów ECTS 2.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z głównymi zagadnieniami dotyczącymi kwestii cyberbezpieczeństwa i ochrony danych w przestrzeni cyfrowej.
C2	Omówienie kategorii "prywatności" w erze cyfrowej i wyzwań związanych z jej ochroną.
C3	Omówienie podstawowych wyzwań etycznych związanych z rozwojem badań nad społeczeństwem cyfrowym i badań cyfrowych.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	Student zna i rozumie główne wyzwania związane z cyberbezpieczeństwem i ochroną danych w przestrzeni cyfrowej.	SOC_K2_W02	zaliczenie ustne, prezentacja
W2	Student zna i rozumie instytucjonalne i pozainstytucjonalne sposoby ochrony prywatności w sieci.	SOC_K2_W07	zaliczenie ustne, prezentacja
W3	Student zna i rozumie główne wyzwania etyczne związane z prowadzeniem badań socjologicznych w erze cyfrowej.	SOC_K2_W08	zaliczenie ustne, prezentacja
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	Student rozumie kategorię "prywatności" w przestrzeni cyfrowej i potrafi krytycznie analizować procesy i wyzwania z nią związane.	SOC_K2_U01, SOC_K2_U02	zaliczenie ustne, prezentacja
U2	Student potrafi opisać główne wyzwania związane z cyberbezpieczeństwem i ochroną danych osobowych w sieci.	SOC_K2_U07, SOC_K2_U08, SOC_K2_U10	zaliczenie ustne, prezentacja
U3	Student potrafi wskazać i opisać główne wyzwania etyczne związane z prowadzeniem badań w erze cyfrowej.	SOC_K2_U01, SOC_K2_U02, SOC_K2_U05	zaliczenie ustne, prezentacja
U4	Student rozumie i analizuje zjawiska społeczne w przestrzeni cyfrowej i dostosowuje odpowiednią terminologię do ich opisu.	SOC_K2_U08, SOC_K2_U10, SOC_K2_U11	zaliczenie ustne, prezentacja
Kompetencje społecznych - Student jest gotów do:			
K1	[SOC_K2_K01] Absolwent jest gotów do ciągłego uczenia się oraz posiada umiejętności doskonalenia swoich umiejętności zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób	SOC_K2_K01	zaliczenie ustne, prezentacja
K2	[SOC_K2_K04] Absolwent jest gotów do dostrzegania i prawidłowego rozstrzygnięcia dylematów związanych z wykonywaniem zawodu	SOC_K2_K04	zaliczenie ustne, prezentacja
K3	[SOC_K2_K06] Absolwent jest gotów do samodzielnego i krytycznego uzupełniania wiedzy i umiejętności rozszerzonych o wymiar interdyscyplinarny	SOC_K2_K06	zaliczenie ustne, prezentacja

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
konwersatorium	15
przygotowanie do zajęć	15
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	6

przygotowanie prezentacji multimedialnej	6
analiza aktów normatywnych	6
analiza problemu	12
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
	ECTS 2.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	1. Bezpieczeństwo danych (w tym także - danych osobowych) w sieci. - problemy wynikające z prób stosowania regulacji dotyczących gospodarki tradycyjnej do gospodarki cyfrowej; - bezpieczeństwo danych prywatnych i instytucjonalnych w przestrzeni cyfrowej - przykłady naruszeń i sposoby przeciwdziałania przestępstwom w sieci.	W1, U2, K1, K2, K3
2.	2. Znaczenie kategorii „prywatności” w erze cyfrowej i sposoby jej ochrony: - ramy prawne ochrony danych i granice jej stosowania; - prywatność jako dobro prawnie chronione; - co się dzieje, kiedy prawo nie nadąża za technologią?	W2, U1, K1, K2, K3
3.	3. Etyka danych cyfrowych i badań socjologicznych prowadzonych w przestrzeni cyfrowej: - digitalizacja jako nowe wyzwanie etyczne w badaniach społecznych; - rola instytucji publicznych, stowarzyszeń zawodowych i funkcja kodeksów etycznych; - wybrane problemy etyczne związane z badaniami prowadzonymi w internecie: adaptacja czy rewolucja?	W3, U3, U4, K1, K2, K3

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

analiza tekstów, seminarium, burza mózgów, wykład konwersatoryjny, dyskusja, analiza przypadków

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	zaliczenie ustne, prezentacja	Przygotowanie prezentacji wybranego przypadku naruszenia prywatności / ochrony danych / w sieci i przedstawienie konsekwencji z tego wynikających.

Literatura

Obowiązkowa

1. Batorski D. i M. Olcoń (2006). Prowadzenie badań przez internet - podstawowe zagadnienia metodologiczne. *Studia Socjologiczne*, 3(182): 99-132.
2. Berry, D. M. (2004) Internet research: Privacy, ethics and alienation: An open source approach, *Internet Research* 14(4):323- 332.
3. Hewson C. (2016) Ethics Issues in Digital Methods Research. In: Snee H., Hine C., Morey Y., Roberts S., Watson H. (eds) *Digital Methods for Social Science*. Palgrave Macmillan, London.
4. Siuda, P., Prowadzenie badań w Internecie - podstawowe problemy etyczne, *Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny* 2010, 4: 187-202.
5. Komańda, M., Etyka w badaniach jakościowych prowadzonych w internecie, „Przegląd Organizacji” 5/2011, s. 31-34.

Dodatkowa

1. Dudkiewicz M. (2016) Dylematy etyczne badań prowadzonych na zlecenie instytucji publicznych - doświadczenia badacza terenowego. „Przegląd Socjologii Jakościowej”, t. 12, nr 3: 136–147.
2. Przykłady prawodawstwa unijnego w zakresie gwarancji bezpieczeństwa w przestrzeni cyfrowej - m.in. EU AI Act (<https://www.europarl.europa.eu/topics/en/article/20230601STO93804/eu-ai-act-first-regulation-on-artificial-intelligence>) i inne.

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
SOC_K2_K01	Absolwent jest gotów do ciągłego uczenia się oraz posiada umiejętności doskonalenia swoich umiejętności zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób
SOC_K2_K04	Absolwent jest gotów do dostrzegania i prawidłowego rozstrzygnięcia dylematów związanych z wykonywaniem zawodu
SOC_K2_K06	Absolwent jest gotów do samodzielnego i krytycznego uzupełniania wiedzy i umiejętności rozszerzonych o wymiar interdyscyplinarny
SOC_K2_U01	Absolwent potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać zjawiska społeczne (polityczne, kulturowe, gospodarcze) przy pomocy pojęć i teorii socjologicznych w sposób metodologicznie poprawny
SOC_K2_U02	Absolwent potrafi zastosować wiedzę teoretyczną do opisu i analizy przyczyn i przebiegu konkretnych procesów i zjawisk społecznych oraz potrafi formułować własne opinie i dobierać krytycznie dane i metody analiz
SOC_K2_U05	Absolwent potrafi sprawnie posługiwać się systemami normatywnymi w celu rozwiązywania konkretnych problemów
SOC_K2_U07	Absolwent potrafi zaproponować działania w celu rozwiązania konkretnych problemów społecznych i przeprowadzić odpowiednie procedury
SOC_K2_U08	Absolwent potrafi umiejętnie rozumować i analizować zjawiska społeczne rozszerzone o umiejętności pogłębionej, teoretycznej oceny tych zjawisk z zastosowaniem odpowiedniej metody badawczej
SOC_K2_U10	Absolwent potrafi przygotować wystąpienia ustne, w języku polskim i języku obcym z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł z obszaru nauk społecznych i humanistycznych
SOC_K2_U11	Absolwent potrafi ma umiejętności językowe w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
SOC_K2_W02	Absolwent zna i rozumie w sposób pogłębiony zasady wyłaniania się i funkcjonowania struktur i instytucji oraz posiada pogłębioną wiedzę o wybranych strukturach, instytucjach społecznych i ich wzajemnych relacjach
SOC_K2_W07	Absolwent zna i rozumie w sposób pogłębiony wybrane normy i reguły organizujące struktury i instytucje społeczne i rządzące nimi prawidłowości, posiada rozszerzoną wiedzę o ich źródłach, naturze i sposobach działania
SOC_K2_W08	Absolwent zna i rozumie w sposób pogłębiony procesy leżące u podstaw stabilności i zmiany struktur, instytucji i więzi społecznych oraz zna mechanizmy i prawidłowości rządzące tymi zmianami